

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări
Nr.XXIII/732/2001

RAPORT SUPLIMENTAR

la Propunerea legislativă privind retrocedarea către Biblioteca Academiei a unor documente istorice reținute în mod abuziv la Arhivele Statului

Plenul Senatului, în ședința din 10 februarie 2003 a hotărât trimiterea spre reexaminare a *Propunerii legislative privind retrocedarea către Biblioteca Academiei a unor documente istorice reținute în mod abuziv la Arhivele Statului, inițiator senator Eugeniu Florescu. (L 217/01)*

Propunerea legislativă a fost analizată în mai multe ședințe ale Comisiei juridice în prezența reprezentanților Arhivelor Naționale.

În ședința din 6 aprilie 2004, Comisia juridică a luat în dezbateră propunerea legislativă, punctul de vedere al Arhivelor Naționale, precum și cel al Academiei Române, care a participat prin reprezentanții săi și a hotărât, cu majoritate de voturi, să adopte **raport suplimentar de respingere**.

Din documentația prezentată, Comisia juridică reține următoarele:

Preluarea documentelor istorice de la Biblioteca Academiei Române de către Arhivele Naționale s-a făcut cu respectarea legislației în vigoare, în acea perioadă, respectiv Decretul nr.472/1971, devenit Legea nr.20/1972.

Potrivit acestor acte normative și în concordanță cu practica arhivistică internațională, Arhivele Statului au preluat documente tip arhivă, deoarece s-a urmărit delimitarea celor două domenii de activitate, arhiva și biblioteca, precum și delimitarea materialelor conservate de fiecare din cele două instituții: documente tip arhivă, de documente tip bibliotecă.

Preluarea documentelor de la Biblioteca Academiei s-a făcut cu acordul conducerii Academiei Române și nu poate fi vorba de o preluare în custodie sau o preluare abuzivă, deoarece au fost respectate dispozițiile legale în vigoare. Astfel, Arhivele Naționale nu au preluat colecțiile de manuscrise ale Bibliotecii Academiei, respectiv colecția manuscriselor

românești, grecești, etc. și nici colecții ale unor scriitori din perioada modernă și contemporană, deoarece acestea constituie material documentar tip bibliotecă.

Prin procesele-verbale de predare-primire au fost preluate documente care fac parte din Tezaurul Arhivistic, documente create de instituții ale statului, mai ales din evul mediu, cum ar fi documente ale cancelariilor Moldovei, a Țării Românești și Transilvaniei. Aceste documente nu pot aparține domeniului privat al Academiei, deoarece ele privesc evoluția instituțională a statului român și istoria națională, astfel cum este reglementat și prin Legea nr.16/1996 a Arhivelor Naționale în care se regăsesc, în general, și prevederile Legii nr.20/1972 în baza căreia s-a făcut predarea-primirea acestor documente.

De asemenea, au fost preluate documente care de-a lungul anilor în urma unor măsuri administrative abuzive au fost scoase din Arhivele Statului și transmise Academiei Române pentru a fi încorporate „în colecțiunea manuscrisurilor acelei instituții”, cum ar fi dosare ale arhivelor Ministerului Afacerilor Străine, Ministerului de Interne și Ministerului de Război. Toate aceste documente au fost preluate de Arhivele Statului pentru a se reconstitui unitatea fondurilor arhivistice ale instituțiilor respective care se aflau deja la Arhivele Naționale.

Potrivit art.2 din Legea nr.16/1996 „*Prin documente care fac parte din Fondul Arhivistic Național al României se înțelege: acte oficiale și particulare, diplomatice și consulare, memorii, manuscrise, proclamații, chemări, afișe, planuri, schițe, hărți, pelicule cinematografice și alte asemenea mărturii, matrice sigilare, precum și înregistrări foto, video, audio și informatice cu valoare istorică, realizate în țară sau de către creatori români în străinătate.*”

Potrivit art.3 din aceeași lege, administrarea, supravegherea și protecția specială a Fondului Arhivistic Național al României se realizează de către Arhivele Naționale, unitate bugetară în cadrul Ministerului de Interne.

Comisia mai reține, de asemenea, că la preluarea documentelor de la Biblioteca Academiei acestea nu erau inventariate, multe dintre ele erau deteriorate, unele fiind izvoare de mare valoare pentru istoria României, așa cum este hrisovul lui Vlad Țepeș din 1459, în care este menționat pentru prima dată numele orașului București. Arhivele Naționale, prin specialiștii săi, au trecut la restaurarea atât a documentelor scrise pe hârtie, cât și acelor scrise pe pergament, în scopul reconstituirii lor.

Potrivit legii, Arhivele au dreptul legal de a elibera acte autentice pentru satisfacerea cererilor cetățenilor români și străini în vederea

reconstituirii dreptului de proprietate, drept pe care bibliotecile și muzeele nu-l au.

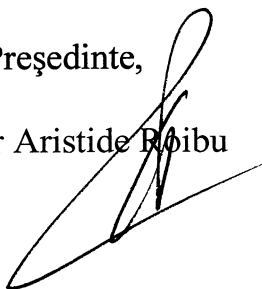
La cererea Bibliotecii Academiei, Arhivele Naționale au împrumutat documentele preluate pentru a fi microfilmate în scopul de a fi puse la dispoziția cercetătorilor prin sala de studiu a Bibliotecii.

În consecință, supunem spre dezbatere și adoptare, plenului Senatului raportul suplimentar de respingere.

În raport cu obiectul de reglementare, propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare și urmează ca respingerea să fie adoptată potrivit prevederilor art.76 alin.(2) din Constituția României.

Președinte,

Senator Aristide Roibu

Secretar

Senator Ion Predescu

București, 8 aprilie 2004